

Brüsszel, 2026. május 8.
(OR. en)

9011/26

SOC 242	FREMP 154
EMPL 108	GENDER 34
COHOM 70	JAI 542
MI 440	SAN 281
ANTIDISCRIM 42	SPORT 30
BETREG 8	DIGIT 132
CFSP/PESC 658	TRANS 291
EDUC 147	INST 213

FEDŐLAP

Küldi: az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató

Az átvétel dátuma: 2026. május 6.

Címzett: Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára

Biz. dok. sz.: COM(2026) 541 final

Tárgy: A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK
A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló stratégia 2030-ig történő megerősítése

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2026) 541 final.

Melléklet: COM(2026) 541 final

Brüsszel, 2026.5.6.
COM(2026) 541 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló stratégia 2030-ig történő megerősítése

{SWD(2026) 773 final}

BEVEZETÉS

Az EU-ban mintegy 90 millió ember él [fogyatékossgal](#) (1). A fogyatékossgal élő személyek rendkívül sokféle élethelyzetben lehetnek, így olyan heterogén csoportot alkotnak, amelynek tagjai eltérő igényekkel rendelkeznek. Egy egyszerű tény azonban összeköti őket: **ugyanazok az emberi jogok illetik meg őket, mint bárki mást.** A fogyatékossgal élő személyek és az attitűdbeli, illetve a környezeti akadályok kölcsönhatásának következménye, amely gátolja őket a társadalomban való teljes és hatékony, másokkal azonos alapon történő részvételben. A fogyatékossgal már a születéskor is fennállhat, de az élet későbbi szakaszaiban is kialakulhat, például az öregedés következtében. Ennek következtében a fogyatékossgal a társadalom egészét érinti: az élet különböző szakaszaiban sokan szembesülnek olyan körülményekkel, amelyek akadályozzák az adott személy társadalomban való teljes körű részvételét. **A fogyatékossgal és a fogyatékossgal élő személyek jogai mindannyiunkat érintenek.**

[A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló stratégia \(2021–2030\)](#) (a továbbiakban: a stratégia) más [uniós esélyegyenlőségi stratégiákkal](#) együtt hozzájárul az **egyenlőségközpontú Unió** létrehozásához a megkülönböztetés elleni küzdelem előmozdítása és a fogyatékossgal élő személyek életének az EU-ban és azon kívül történő javítása érdekében. A stratégia keretet biztosít a következőkhöz: I. az uniós jogok és intézkedések végrehajtása, II. azon akadályok felszámolása, amelyek gátolják a fogyatékossgal élő személyeket az önálló életben és abban, hogy másokkal azonos alapon vegyenek részt a társadalomban és a gazdaságban, III. az érdekelt felekkel való együttműködés és eredmények elérése.

Ezek a célok összhangban vannak a [fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménnyel \(UNCRPD\)](#) és a [szociális jogok európai pillérével](#). Emellett megfelelnek a [versenyképességi iránytű](#) célkitűzéseinek is, mivel a fogyatékossgal élő személyek gazdasági és társadalmi hozzájárulását értékes erőforrásként kezelik az EU versenyképességének növelése szempontjából (2).

A stratégia végrehajtásának félidejéhez érve az EU-nak fokoznia kell az erőfeszítéseit, egy általános érvényesítésére irányuló megközelítés keretében valamennyi ágazatban biztosítani kell a megújult szerepvállalást, és újra el kell köteleznie magát a stratégia alapvető célkitűzései, azaz **az önrendelkezés, az autonómia és a részvétel támogatása** mellett. Bár a stratégiában meghatározott általános célkitűzések nem változtak, azok 2030-ig történő eléréséhez fokozottabb

(1) Ez az adat a legalább 16 éves személyekre vonatkozik, 2024-ben. Forrás: Az [Eurostat](#) becslése a 2024. évi EU-SILC mikrodadatai alapján. A fogyatékossgal uniós szintű mérésének fő változójaként a [globális tevékenységakadályozottsági mutatót \(GALI\)](#) használják.

(2) A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet által kiadott, „[A megkülönböztetés elleni küzdelem az Európai Unióban](#)” című dokumentum alapján a fogyatékossgalhoz kapcsolódó megkülönböztetés miatt a bruttó hazai termékben (a GDP-ben) jelentkező veszteség a becslések szerint 0,84 és 1,42 milliárd EUR közötti összegre tehető (2022. évi árszinteken).

fellépésre van szükség. Az e közleményt megelőzően folytatott [konzultációk](#), a más uniós intézmények által képviselt álláspontok ⁽³⁾ és az ENSZ illetékes bizottsága által 2025-ben az EU-nak címzett [záró észrevételek](#), valamint az elért eredmények értékelése ⁽⁴⁾ is hozzájárul azon területek azonosításához, amelyeken további erőfeszítésekre van szükség.

A Bizottság ezért megerősíti a stratégiát annak érdekében, hogy iránymutatást nyújtson az EU és tagállamai számára **a fogyatékossgal élő személyek befogadásának 2030-ig történő fokozására** irányuló közös szerepvállalásukhoz.

A tervezett intézkedések olyan **kiemelt kezdeményezéseket** foglalnak magukban, amelyek lehetővé teszik, hogy az erőfeszítések a legfontosabb témákra összpontosuljanak. E megújított kötelezettségvállalás részét képezi **a tagállamokkal folytatott együttműködés** fokozása is, többek között uniós források felhasználása révén.

⁽³⁾ Az [Európai Parlament](#), az [Európai Gazdasági és Szociális Bizottság](#) és a [Tanács](#).

⁽⁴⁾ Félidős jelentés az „Egyenlőségközpontú Unió: Stratégia a fogyatékossgal élő személyek jogainak érvényre juttatásáért (2021–2030)” végrehajtásáról, amely e közleményt kíséri.

I. A JOGOK ÉRVÉNYRE JUTTATÁSA

1. Akadálymentesség – a jogok, az autonómia és az egyenlőség záloga

Az akadálymentesség elengedhetetlen ahhoz, hogy **az élet minden területén** biztosítsuk a fogyatékossgal élő személyek **teljes körű részvételét**. A fogyatékossgal élő személyek továbbra is akadályokkal szembesülnek az épített környezetben, a közlekedésben, valamint a szolgáltatásokhoz és az információkhoz való hozzáférés és a kommunikáció terén, ideértve a digitális tereket is.

Digitális akadálymentesség és támogató technológiák

Az akadálymentességre vonatkozó **legfontosabb jogszabályok hatékony végrehajtása** – többek között az [AccessibleEU](#) támogatásával – továbbra is kiemelt figyelmet fog kapni a 2030-ig tartó időszakban. A Bizottság nyomon fogja követni az [európai akadálymentesítési irányelv](#) végrehajtását és alkalmazását, többek között szakértői csoportokon és bizottságokon keresztül, és nyomon fogja követni az [M587. számú szabványosítási kérelmet](#), valamint a termékekre és a szolgáltatásokra vonatkozó akadálymentességi követelményekkel kapcsolatos műszaki előírásokat. Az akadálymentességi szempontokat [az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv](#) értékelése során is figyelembe veszik. Folytatódik a vonatkozó jogszabályok, például [a honlapok akadálymentesítéséről szóló irányelv](#) és – [javasolt felülvizsgálatáig](#) – az [Európai Elektronikus Hírközlési Kódex](#) alkalmazásának nyomon követése. A Bizottság támogatni fogja az internetes platformok és a digitális szolgáltatások akadálymentesítésére irányuló erőfeszítéseket, többek között [a digitális szolgáltatásokról szóló rendelet](#) szerinti **magatartási kódexek** révén.

Ahhoz, hogy megőrizze világszintű vezető szerepét az akadálymentesség terén – különösen a digitális világban –, **az EU-nak folyamatosan alkalmazkodnia kell az új kihívásokhoz**. Ez különösen a mesterséges intelligencia (MI) alkalmazására vonatkozik, amelyben hatalmas lehetőségek rejlenek a fogyatékossgal élő személyek támogatására, azonban potenciális diszkriminatív hatásai miatt óvatos megközelítést igényel ⁽⁵⁾. **A mesterséges intelligencia egységes piacon való alkalmazására vonatkozó közös megközelítés** kialakítása során kiemelt figyelmet kell fordítani az akadálymentességre és az alapvető jogok védelmére. A Bizottság iránymutatásokat fog kiadni – és nyomon fogja követni azok megvalósítását – [a mesterséges intelligenciáról szóló rendelet \(MI-rendelet\)](#) végrehajtására vonatkozóan – például az olyan [tiltott MI-gyakorlatok](#) tekintetében, amelyek súlyos hátrányt okozva kihatározzák egy személy kiszolgáltatottságát többek között annak

⁽⁵⁾ [Az ENSZ különleges előadójának 2021. évi jelentése: A mesterséges intelligencia és a fogyatékossgal élő személyek jogai.](#)

fogyatékosága miatt –, valamint a magas kockázatú MI-rendszerek besorolását illetően.

A mesterséges intelligenciával kapcsolatos fejlesztések különösen fontosak a **támogató technológiák** területén, amelyek kulcsfontosságúak az önállóság és az életminőség biztosításához, és az idősödés során egyre nagyobb jelentőségre tesznek szert. Üzleti szempontból ez az ágazat a piacra lépéssel és a finanszírozáshoz való hozzáféréssel kapcsolatos kihívásokat hordoz, ami nagy valószínűséggel kihat a termékek és szolgáltatások felhasználók általi hozzáférhetőségére és megfizethetőségére.

KIEMELT KEZDEMÉNYEZÉS – Támogató technológiák és a mesterséges intelligencia: a laboratóriumból a piacra

A Bizottság törekedni fog a támogató technológiákkal és az MI-alkalmazásokkal kapcsolatos ismeretek bővítésére, valamint ezek egységes piacának megerősítésére. Ennek célja azoknak a szűk keresztmetszeteknek az azonosítása és megszüntetése, amelyek megakadályozzák a fogyatékosággal élő személyeket abban, hogy kihasználják az akadálymentes és megfizethető technológiákat. **A kezdeményezés a következőket foglalja magában:** i. a támogató technológiák üzemeltetőivel folytatott uniós szintű párbeszédet, melynek során be kell vonni a felhasználókat és a közigazgatási szerveket, be kell mutatni az érintett uniós vállalkozástámogatási kezdeményezéseket – például az [Enterprise Europe Network](#) kezdeményezést –, és meg kell határozni a „laboratóriumból a piacra” való átmenet megkönnyítését célzó finanszírozási lehetőségeket, valamint ii. egy tanulmányt, amely értékeli a fogyatékosággal élő személyek támogató technológiákhoz és mesterséges intelligenciához való hozzáférése előtt álló akadályokat, és javaslatokat tesz azok kezelésére.

Biztonságos és akadálymentes termékek és szolgáltatások

A fogyatékosággal élő személyek számára **fogyasztóként nehézséget** okoz, ha az interfészek és a funkciók nem akadálymentesek, valamint, ha hiányoznak az akadálymentes címkék és termékinformációk. Emellett az alapvető szolgáltatásokhoz, például a közlekedéshez való hozzáférés akadályai – többek között az akadálymentes járművek és állomások, valamint a valós idejű, akadálymentes tájékoztatás hiánya miatt – korlátozzák az önálló életvitel és a közösségi életben való részvétel lehetőségeit.

A kulcsfontosságú ágazatokban a Bizottság elő fogja mozdítani az **akadálymentes címkézést** ⁽⁶⁾. Az [általános termékbiztonsági rendelet](#) és az [alternatív vitarendezésről szóló felülvizsgált jogszabály](#) végrehajtása hozzá fog

⁽⁶⁾ Például az energia- és az élelmiszer-ágazatban, valamint a kozmetikai termékek ágazatában. Az energiahatékonysági címkézés területén [az energiacímke-köteles termékek európai nyilvántartása \(EPREL\)](#) által létrehozott dokumentumok 2026-tól akadálymentesebbek lesznek.

járulni a **fogyatékossgal élő fogyasztók biztonságának és az akadálymentességnek** a javításához. A kiszolgáltatott helyzetben lévő fogyasztók védelme – többek között a digitális környezetben is – [a 2030-ig tartó időszakra szóló fogyasztóügyi stratégia](#) átfogó prioritása. A Bizottság össze fogja hangolni a nemzeti fogyasztóvédelmi hatóságok és az [Európai Fogyasztói Központok Hálózatának](#) munkáját annak biztosítása érdekében, hogy ne kerüljön sor a fogyasztók kiszolgáltatottságának kihasználására, és hogy az uniós jog tiszteletben tartsa a fogyatékossgal élő fogyasztók jogait.

Az [ENSZ emberi jogi főbiztosának a fogyatékossgakat figyelembe vevő infrastruktúráról, közlekedésről és lakhatásról szóló jelentése](#) szerint a fogyatékossgal élő személyek másokhoz képest akár 15-ször nagyobb **korlátozásokkal szembesülhetnek a részvétel és a mobilitás terén**. Ez rávilágít arra, hogy fokozottabb erőfeszítésekre van szükség ahhoz, hogy a fogyatékossgal élő személyek számára javítsuk a közlekedési rendszerek akadálymentességét, megfizethetőségét és elérhetőségét, amely kihívások különösen élesen jelentkeznek a vidéki és a távoli területeken.

KIEMELT KEZDEMÉNYEZÉS – A fogyatékossgal élő személyek közlekedéshez való hozzáféréseinek javítása

A Bizottság elő fogja mozdítani a különböző közlekedési eszközök akadálymentességét. A kezdeményezés **a következők megvalósítására** irányul: i. a vasúti közlekedésben: közös uniós prioritások és kritériumok meghatározása a vasúti akadálymentességi követelményekre vonatkozóan, [a csökkent mozgásképességű személyekkel kapcsolatos átjárhatósági műszaki előírások](#) felülvizsgálata révén. Ezzel kapcsolatban az Európai Unió Vasúti Ügynöksége ajánlásokat fog kiadni a műszaki előírások felülvizsgálatára vonatkozóan, például a vonat és a peron közötti lépcső fejlesztése, a segítség nélküli felszállás megkönnyítése és az éjszakai vonatok akadálymentességének javítása érdekében, ii. a közúti közlekedésben: a kiszolgáltatók helyzetben lévő csoportokra vonatkozó, a fenntartható városi mobilitási tervezéssel kapcsolatos [referenciaanyagok](#) korszerűsítése, valamint iránymutatás közzététele a veszélyeztetett úthasználók számára a közúti infrastruktúra biztonsági elemeiről. Ezenkívül [az alternatív üzemanyagok infrastruktúrájáról szóló rendelet](#) és annak közelgő felülvizsgálata arra fog törekedni, hogy integrálja az elektromos közúti járművek töltőállomásainak akadálymentességére vonatkozó európai műszaki szabványokat, iii. a vízi közlekedésben: az akadálymentesítési rendelkezések felülvizsgálata [a személyhajókra vonatkozó biztonsági szabályokról és követelményekről szóló irányelv](#) értékelésének keretében, és iv. a légi közlekedésben: a légi közlekedésben érdekelt felek bevonása és a bevált gyakorlatok terjesztése az üzemeltetők körében a fogyatékossgal élő személyek légi közlekedési élményének javítása érdekében, például a segítő kutyák és a mozgást segítő eszközök kezeléséről és szállításáról folytatott párbeszédre révén.

A [szabványosítási rendelet](#) felülvizsgálata során a Bizottság azt is meg fogja vizsgálni, hogy hogyan lehetne javítani a fogyatékossgal élő személyek **szabványosítási** folyamatokban való részvételét, valamint akadálymentesebbé és inkluzívabbá tenni a szabványokat. Emellett a felülvizsgált [közbeszerzési irányelv](#) várhatóan újra rögzíteni fogja az **akadálymentes termékek és szolgáltatások beszerzésére** vonatkozó kötelezettséget.

A Bizottság felszólítja az uniós tagállamokat, hogy:

- támogassák az akadálymentesség javítását és megvalósítását a szabványokban és a műszaki előírásokban, ideértve a közbeszerzést is,
- az építőipar, a közlekedés, a közbeszerzési szolgáltatások, valamint az információs és kommunikációs technológiák területén tevékenykedő érintett szakemberek számára biztosítsanak képzést az akadálymentességről.

2. Az uniós jogok gyakorlása

Az EU-n belüli mobilitás megkönnyítése

Az uniós polgárok – köztük a fogyatékossgal élő személyek – az uniós polgárság valamennyi előnyét élvezik, így például **szabadon mozoghatnak, és bárhol élhetnek az Unión belül**. [Az európai fogyatékossgai kártya és a fogyatékossgal élő személyek európai parkolási kártyájának](#) ⁽⁷⁾ átültetése és megvalósítása – az erre a célra létrehozott szakértői csoport támogatásával – döntő szerepet fog játszani a fogyatékossgal élő személyek, köztük a tagállamokban jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok Unión belüli mobilitásának és befogadásának a javításában. A tagállamok közötti költözés esetében azonban **továbbra is vannak adminisztratív akadályok**, többek között a fogyatékossgai támogatásokhoz való hozzáférés tekintetében. Ezzel kapcsolatban megjegyzendő, hogy a fogyatékossg meghatározása és értékelése terén fennálló, tagállamok közötti eltérésekre tekintettel a közös értelmezés előmozdítása érdekében információcserére van szükség. A Bizottság ezért ösztönözni fogja **a tagállamokat, hogy osszák meg egymással a fogyatékossg értékelésére szolgáló módszereiket**.

KIEMELT KEZDEMÉNYEZÉS – Európai fogyatékossgai és parkolási kártyák a (digitális) tárcákban

E kezdeményezés célja a kártyák gyakorlati biztosítása az EU-ban, vagyis annak biztosítása, hogy azok minden fogyatékossgal élő uniós lakos (digitális) tárcájában rendelkezésre álljanak. **Ehhez a következőkre van szükség:** i. a kártyák fizikai változataira vonatkozó QR-kódok, a kártyák biztonságát és a csalások megelőzését biztosító funkciók, valamint olyan interoperabilitási követelmények, amelyek biztosítják, hogy a kártyák valamennyi tagállamban olvashatók legyenek, ii. a kártyák akadálymentes digitális változatai és a kapcsolódó interoperabilitási megállapodások, iii. a kártyák előnyeinek tudatosítására irányuló figyelemfelhívó kommunikációs tevékenységek, valamint iv. a fogyatékossgal élő személyek szabad mozgásával kapcsolatban továbbra is fennálló hiányosságok értékelése.

A demokratikus folyamatokban való részvétel előmozdítása

Lehetővé kell tenni, hogy a fogyatékossgal élő személyek **másokkal azonos feltételek mellett vegyenek részt a politikai folyamatokban, többek között a választásokon**. Demokratikus jogaik gyakorlása során ezek a személyek nehézségekkel szembesülnek többek között az akadálymentes papíralapú szavazólapok és a választásokkal kapcsolatos információk beszerzése, az e-

(7) Amelyeket az [\(EU\) 2024/2842 európai parlamenti és tanácsi irányelvvel](#) a tagállamokban jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokra is kiterjesztettek.

kormányzati szolgáltatásokhoz való hozzáférés, valamint a választásokon való indulás és a hivatali tisztségekre való jelölésük terén.

KIEMELT KEZDEMÉNYEZÉS – Inkluzív demokráciák az EU-ban

A Bizottság az európai választási együttműködési hálózat keretében együtt fog működni a tagállamokkal a következő **eredmények** elérése érdekében: i. [a fogyatékossgal élő polgárok választási folyamatban való részvételére vonatkozó helyes tagállami választási gyakorlatokról szóló útmutató](#) aktualizálása, ii. az inkluzív választásokra vonatkozó közös referenciák és normák előmozdítása az [európai demokráciapajzsban](#) előírt adattáron keresztül, valamint iii. [a választási folyamatok inkluzivitásáról és rezilienciájáról szóló bizottsági ajánlás](#) és [a 2024. évi európai parlamenti választásokról szóló bizottsági jelentés](#) fogyatékossgal kapcsolatos elemeire vonatkozó bevált gyakorlatok megosztása az európai választási együttműködési hálózaton belül.

A Bizottság folytatni fogja az arra irányuló erőfeszítéseit – többek között az érdekelt felekkel folytatott együttműködés és kommunikációs intézkedések révén –, hogy előmozdítsa a fogyatékossgal élő személyek arra vonatkozó jogait, hogy szavazzanak, valamint, hogy induljanak **a 2029. évi európai választásokon**.

A Bizottság felszólítja az uniós tagállamokat, hogy:

- mozdítsák elő a fogyatékossgal élő személyek demokratikus folyamatokban való részvételét mind a választások szavazóiként, mind azok jelöltjeiként, többek között a választási kommunikáció és tájékoztatás akadálymentes formátumokban történő rendelkezésre bocsátása, valamint a szavazással kapcsolatos anyagok, eljárások és létesítmények akadálymentességének biztosítása révén.

II. AZ ÖNRENDELKEZÉS ELŐSEGÍTÉSE ÉS A BEFOGADÁS

3. Tisztességes életminőség és önálló élet

Az önálló életvitel kialakítása és a közösségi alapú szolgáltatások megerősítése

Az EU már több mint egy évtizede foglalkozik az intézményi kitagolás szakpolitikai úton és finanszírozás révén történő előmozdításával, többek között az [„Iránymutatás a fogyatékossgal élő személyek önálló életviteléről és közösségbe való befogadásáról az uniós finanszírozással összefüggésben”](#) című közlemény formájában. Az Eurofound közelmúltbeli becslése alapján azonban a 2022–2023-ig tartó 10 éves időszakban nőtt a bentlakásos intézményekben lakó gyermekek, fogyatékossgal élő felnőttek és idősek száma, amely jelenleg 1,4 millió főt tesz ki ⁽⁸⁾. Többek között az akadálymentességgel kapcsolatos problémák, a megfelelő közösségi alapú szolgáltatások hiánya és a cselekvőképesség korlátozása akadályozza a fogyatékossgal élő személyeket abban, hogy önállóan éljenek.

KIEMELT KEZDEMÉNYEZÉS – Uniós szövetség az önálló életvitelért

A Bizottság ösztönözni fogja a tagállamokat és az érdekelt feleket az információcserére, elő fogja mozdítani az adatgyűjtést és -terjesztést, valamint fel fogja hívni a figyelmet az intézményi kitagolást elősegítő, illetve azt akadályozó tényezőkre. **A kezdeményezés a következőket foglalja magában:** i. a politikai döntéshozók és az érdekelt felek szövetségének létrehozása az önálló életvitelt támogató nemzeti és helyi központok kialakításának megkönnyítése érdekében, uniós finanszírozásra támaszkodva, ii. az intézményi kitagolás folyamatának nyomon követése a tagállamokban, valamint költség-haszon elemzés készítése, és iii. önálló életvitelre vonatkozó végrehajtási párbeszéd folytatása.

A Bizottság **az önálló életvitelt támogató innovatív megoldásokat** is ösztönözni fogja az uniós finanszírozás, különösen a [Horizont Európa](#), valamint a kohéziós politikai alapok és szakpolitikai programok, továbbá az ezeket a 2027 utáni többéves pénzügyi kereten belül felváltó eszközök révén.

A Bizottság **a fogyatékossgal élő személyek számára** elő fogja mozdítani az **akadálymentes közösségi alapú támogatást**, többek között az [Európai Szociális Alap+](#) és az [Európai Regionális Fejlesztési Alap](#) keretében. A szociális szolgáltatások területén a Bizottság ismertetni fogja a stratégia keretében bejelentett, **a fogyatékossgal élő személyek számára nyújtott kiváló szociális**

⁽⁸⁾ [Az önálló életvitel és a társadalmi befogadás felé vezető utak Európában | Eurofound.](#)

szolgáltatások keretrendszerét, melynek során biztosítja a szociális védelemmel foglalkozó bizottság által kiadott, a szociális szolgáltatásokra vonatkozó önkéntes uniós minőségi keret frissített változatával való szinergiákat.

A fenntartható és minőségi munkahelyekhez való hozzáférés javítása

A munkaerőpiaci befogadás javítása jelentős lehetőséget kínál a fogyatékossgal élő személyek készségeinek, tehetségének és tapasztalatainak hatékonyabb kiaknázására, ezáltal hozzájárulva az inkluzívabb és versenyképesebb uniós gazdaság megvalósításához. **Az EU-ban azonban a fogyatékossgal élő személyeknek csak a fele van jelen a munkaerőpiacon** (2024-ben 56,4 %) ⁽⁹⁾, és a fogyatékossgal élők foglalkoztatási különbsége 2024-ben elérte a 24 százalékpontot (2021-ben 23,1 százalékpont volt) ⁽¹⁰⁾. A munkaerőpiaci részvétel akadályai között említhetők az akadálymentességgel kapcsolatos problémák, az észszerű alkalmazkodás megvalósításának elmulasztása ⁽¹¹⁾, a szociális ellátások csapdái és a sztereotípiák továbbélése.

[A foglalkoztatási egyenlőségről szóló irányelvben](#) foglalt uniós jogi követelménnyel összhangban több erőfeszítésre van szükség **a megkülönböztetés elleni küzdelem és az észszerű alkalmazkodás munkahelyi biztosítása** érdekében. A fogyatékossgal élő fiatalok nehezen boldogulnak a felnőttkorba való átmenet során, mivel **az oktatás és a foglalkoztatás között** nincsenek megfelelő **kapcsolatok**, ez pedig gátolja e fiatalok munkaerőpiachoz és gazdasági növekedéshez való hozzájárulását. Aggodalomra adnak okot az olyan **újonnan felmerülő munkahelyi kihívások**, mint a mesterséges intelligencia használatának a fogyatékossgal élő munkavállalókra és álláskeresőkre gyakorolt hatása, valamint az interszekcionális, például a fogyatékossgal élő nőkkel szembeni megkülönböztetés. Ugyanakkor a **digitális eszközökben** és a mesterséges intelligenciában fontos lehetőségek is rejlenek a fogyatékossgal élő munkavállalók számára az akadálymentességgel kapcsolatban. Tovább kell erősíteni a **szociális gazdaságot**, amely kulcsfontosságú a fogyatékossgal élő személyek munkaerőpiachoz való hozzáféréseinek előmozdítása szempontjából, ahogy azt [a szociális gazdaság keretfeltételeiről szóló tanácsi ajánlás](#) is kiemeli. Továbbra is aggodalomra adnak okot a **védett munkahelyeken** tapasztalható munkakörülmények, valamint a munkavállalói jogok helyzete.

⁽⁹⁾ Európai Bizottság, [Foglalkoztatási és szociális fejlemények Európában, 2025](#).

⁽¹⁰⁾ Forrás: [Eurostat](#). A fogyatékossgal élők foglalkoztatási különbsége a [szociális eredménytábla](#) egyik kiemelt mutatója; az eredménytábla a szociális jogok európai pillére végrehajtásának fő nyomkövetési eszköze, többek között az európai szemeszter keretében.

⁽¹¹⁾ Az észszerű alkalmazkodás a munkakör vagy a munkakörnyezet minden olyan módosítása, amely ahhoz szükséges, hogy a fogyatékossgal élő munkavállaló képes legyen elvégezni az adott munkát.

A fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatására vonatkozó csomag végrehajtásának javítása

A Bizottság [a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatására vonatkozó csomagra](#) építve, a szociális partnerek bevonásával törekedni fog a fogyatékossgal élő személyek munkaerőpiachoz való hozzáféréseinek javítására.

A nyomon követés a következőket foglalja magában: i. a bevált gyakorlatok megosztása és további iránymutatások kiadása, például a mesterséges intelligencia és a támogató technológiák munkahelyi alkalmazásáról, az oktatás és a foglalkoztatás közötti átmenetről, valamint a fogyatékossgal élő nők foglalkoztatásáról, ii. a foglalkoztatási egyenlőségről szóló irányelvvel összhangban annak értékelése, hogy milyen mértékben biztosított az észszerű alkalmazkodás a munkahelyen ⁽¹²⁾, valamint iii. az OECD-vel együtt a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának fellendítésére vonatkozó költség-haszon elemzés közzététele. Ezen túlmenően a Bizottság konzultálni fog az európai szociális partnerekkel a munkaerőpiacról kiszorult személyek aktivizálását elősegítő uniós fellépés lehetséges irányairól.

A Bizottság együtt fog működni a Tanács szociális védelemmel foglalkozó és foglalkoztatási bizottságaival **a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatására vonatkozó nemzeti célkitűzések meghatározásában**. A Bizottság emellett [a sokszínűségi charták uniós platformján](#) keresztül is elő fogja mozdítani a fogyatékossgal élő személyek munkahelyi befogadását. A **munkakörülmények** tekintetében a Bizottság arra fog törekedni, hogy a minőségi munkahelyekről szóló jogszabályra irányuló, küszöbönálló javaslatban – a szociális partnerekkel folytatott konzultáció első szakaszát követően, a konzultáció második szakaszának lezárulta előtt – figyelembe vegye a fogyatékossgal élő munkavállalókat érintő munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi kockázatokat.

A megfelelő szociális védelem biztosítása

A szegénység és a társadalmi kirekesztődés kockázata továbbra is tartósan magas a fogyatékossgal élő személyek körében (2024-ben 28,8 %, szemben a fogyatékossgal nem rendelkező személyek 17,9 %-ával) ⁽¹³⁾, ami egyértelműen rosszabb életminőségre utal. A megélhetési költségek elmúlt években tapasztalt emelkedése még kiszolgáltatottabbá tette a fogyatékossgal élő személyek háztartásait.

[A fogyatékossgal élő személyek európai szociális védelméről szóló tanulmányra](#) építve a Bizottság elemzést fog végezni, és adatokat fog gyűjteni **a fogyatékossgból eredő magasabb megélhetési költségek számszerűsítése**

⁽¹²⁾ Többek között a szociális partnereknek az észszerű munkahelyi alkalmazkodás megvalósításában betöltött szerepével kapcsolatos [Eurofound-vizsgálat](#) alapján.

⁽¹³⁾ Forrás: [Eurostat](#).

érdekében, valamint ösztönözni fogja a tagállamokat, hogy folytassanak megbeszéléseket – többek között a fogyatékoságügyi platformon keresztül – arról, hogy a különböző szociális védelmi rendszerekben hogyan azonosítják és kezelik a fogyatékoságot.

Megfizethető és akadálymentes lakhatás

Az elégtelen akadálymentesítés és a háztartások alacsonyabb jövedelme miatt a fogyatékosággal élő személyek esetében **nagyobb a lakhatási problémák és az energiaszegénység kockázata**, mint a lakosság többi része esetében. Ráadásul nagyobb az energiaigényük, elsősorban az orvostechikai eszközök és a mobilitást segítő, valamint az egyéb támogató eszközök és technológiák **villamos energiától való kritikus függősége** miatt ⁽¹⁴⁾. A lakhatási és az energiapolitikanak ezért integrálnia kell a fogyatékosággal élő személyek igényeit annak érdekében, hogy tisztességes életminőséget biztosítsunk számukra, összhangban a tiszta és méltányos energetikai átállás biztosítására és a lakhatásból való kirekesztettség elleni küzdelemre irányuló célkitűzésekkel ⁽¹⁵⁾.

A Bizottság [az épületek energiahatékonyságáról szóló irányelv](#) szerinti nemzeti épületfelújítási tervek értékelése során figyelembe fogja venni az akadálymentességi szempontokat, valamint **azonosítani és terjeszteni fogja a bevált gyakorlatokat**.

Emellett ki fog adni egy külön **jelentést**, amelyben áttekintést nyújt **a fogyatékosággal élő személyek EU-n belüli lakhatási körülményeiről**.

Végezetül a Bizottság támogatni fogja a fenntartható, akadálymentes, szociális és megfizethető lakhatás, valamint az épített környezet területére vonatkozó **reformok, beruházások és beavatkozások** átfogó keretét, az [új európai Bauhaus](#)-szal, a [megfizethető lakhatásra vonatkozó európai tervvel](#), a [lakossági energiaügyi csomaggal](#) és a [szegénység elleni stratégiával](#) együtt, figyelembe véve a fogyatékosággal élő személyekre gyakorolt közvetlen és közvetett hatásokat, valamint az akadálymentességi kötelezettségeket.

A Bizottság felszólítja az uniós tagállamokat, hogy:

- határozzanak meg nemzeti célkitűzéseket az önálló életvitel előmozdítása érdekében, különös figyelmet fordítva az akadálymentes és megfizethető lakhatási lehetőségek és a közösségi alapú szolgáltatások fejlesztésére, ideértve a személyes segítségnyújtást, az önálló életvitelt támogató központokat, a sorstársak általi támogatást, valamint a személyre szabott támogatás egyéb formáit, például az érintett személyek akaratát tiszteletben tartó támogatott döntéshozatalt,

⁽¹⁴⁾ [Kiút az ördögi körből: az energiaszegénység kezelése Európában a fogyatékosággal élő személyek körében.](#)

⁽¹⁵⁾ [Javaslat – A Tanács ajánlása a lakhatásból való kirekesztettség elleni küzdelemről.](#)

- fogadjanak el intézkedéseket a fogyatékossgal élő személyek nyitott munkaerőpiacon való magasabb foglalkoztatási rátájának elérése érdekében, ideértve a nemzeti foglalkoztatási célkitűzések meghatározását, valamint az észszerű alkalmazkodás és a rehabilitáció biztosítását,
- korszerűsítsék a szociális védelmet olyan reformok révén, amelyek célja, hogy orvosolják a fogyatékossgal élő személyek ellátási körével és a támogatások megfelelőségével kapcsolatos hiányosságokat, többek között a fogyatékossgal élő többletköltségek kompenzálása, a személyközpontú finanszírozás kialakítása és a munkavállalástól visszatartó tényezők felszámolása révén.

4. Egyenlő hozzáférés és megkülönböztetésmentesség

Inkluzív oktatás minden szinten

A fogyatékossgal élő tanulók továbbra is **akadályokba ütköznek a többségi oktatáshoz való hozzáférés terén**. 2024-ben az EU-ban a súlyos fogyatékossgal élő 18–24 éves személyek 44 %-a idő előtt kilépett az oktatásból vagy a képzésből ⁽¹⁶⁾. **Az akadálymentességi problémák, valamint a megfelelő támogatás és a szükséges kiigazítások hiánya** miatt a fogyatékossgal élő gyermekek nem tudnak teljes mértékben részt venni a többségi oktatásban. Az [„Utak az iskolai sikerhez”](#) kezdeményezésen és [az iskolai siker mindenki számára történő biztosítását célzó ütemterven](#) alapuló, célzottabb fogyatékossgügyi politikák segíthetnek azonosítani a teljes mértékben inkluzív oktatási és képzési rendszerek megvalósítása előtt álló akadályokat és azok felszámolásának legjobb módját. [Az uniós humán tőkéről szóló tanácsi ajánlással](#) összhangban a veszélyeztetett csoportokra – köztük a fogyatékossgal élő személyekre – fordított kiemelt figyelem annak a horizontális célkitűzésnek a megvalósítását is elősegítheti, amely szerint **az alapkészségeket az oktatás valamennyi szakaszában meg kell erősíteni az egész EU-ban**.

KIEMELT KEZDEMÉNYEZÉS – Egész életen át tartó tanulás a fogyatékossgal élő személyek számára is

A Bizottság továbbra is támogatni fogja a tagállamokat abban, hogy az életciklus-szemlélet alkalmazásával minden szinten előmozdítsák az akadálymentes és inkluzív oktatást. **A kezdeményezés a következőket foglalja magában:** i. a kisgyermekkorai neveléssel és gondozással kapcsolatos tantervre és pedagógiai fejlesztésre vonatkozó iránymutatás az alapkészségek korai elsajátításának támogatása, valamint a fejlődésbeli lemaradás felismerésének és a kapcsolódó beavatkozásoknak az ösztönzése érdekében, ii. iránymutatás a politikai döntéshozók számára a 2026. évi oktatási csomag keretében, amely többek között a

⁽¹⁶⁾ Forrás: [Eurostat](#). A korai iskolaelhagyók aránya a fogyatékossgal élő fiatalok körében 17,1 % volt, szemben a fogyatékossgal nem rendelkezők 8,0 %-ával.

veszélyeztetett csoportok, köztük a fogyatékossgal élő tanulók iskolai igényeivel foglalkozik, iii. egy olyan szakpolitikai kezdeményezés 2027-ben, amelynek célja, hogy a tanulók szélesebb köre – többek között a fogyatékossgal élő diákok – számára hozzáférhetőbbé tegye a felsőoktatást, valamint hogy előmozdítsa a diákok jóllétét támogató szolgáltatásokat, iv. az inkluzív oktatás előmozdításáról szóló jelentés kiadása 2028-ban, amelyben kiemelt figyelmet kell fordítani a fogyatékossgal élő és a sajátos nevelési igényű diákokra, valamint az észszerű alkalmazkodás biztosítására, valamint v. a fogyatékossgal élő személyekre is kiterjedő inkluzív oktatással kapcsolatos kölcsönös tanulás előtérbe helyezése [az európai oktatási térség stratégiai keretrendszerével](#) kapcsolatban, az [Európai Ügynökség a Sajátos Nevelési Igényű Tanulókért és az Inkluzív Oktatásért](#) elnevezésű szervvel együttműködésben.

Az uniós alapok – különösen a kohéziós politikai alapok és az **Erasmus+** – továbbra is támogatni fogják az inkluzív és akadálymentes (formális, nem formális és informális) oktatást, többek között a fogyatékossgal élő személyek tanulási célú mobilitásban való részvételi arányának növelése érdekében. A [megerősített európai gyermekgarancia](#) keretet biztosít azokhoz a nemzeti reformokhoz és beruházásokhoz, amelyek a veszélyeztetett – többek között a fogyatékossgal élő – gyermekek magas színvonalú inkluzív oktatás révén történő támogatására irányulnak.

A digitális oktatás és készségek jövőjére vonatkozó, 2030-ig szóló küszöbönálló **ütemterv** keretében a Bizottság törekedni fog annak biztosítására, hogy minden tanuló élvezhesse az iskolák digitális átalakulásának előnyeit. Ennek érdekében a Bizottság támogatni fogja a tagállamokat abban, hogy az uniós értékekkel összhangban közös digitális infrastruktúrát fejlesszenek ki az oktatás tekintetében. Ez magában foglalja a mesterséges intelligencia etikus és az egyenlőséget szem előtt tartó használatát, valamint olyan biztonságos európai oktatási technológiák bevezetését, amelyek képesek kielégíteni a tanulók eltérő akadálymentességi igényeit.

Az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés javítása

Az egészségügyi politikákat a fogyatékossgal élő személyek igényeit szem előtt tartva kell megtervezni és végrehajtani. E tekintetben [a fogyatékossgal élő személyek egészségügyi ellátáshoz való hozzáféréséről szóló iránymutatás](#) elő fogja mozdítani **a fogyatékossgal élő személyek egészségügyi ellátáshoz való hozzáféréssel kapcsolatos kihívások** közös értelmezését, és ösztönözni fogja azokat a bevált gyakorlatokat, amelyek várhatóan nemzeti szintű változásokat idéznek elő.

A daganatos, ritka vagy krónikus betegségben szenvedő személyek közül sokan tapasztalnak valamilyen fogyatékossgat is. A **ritka betegségekkel** több különböző

partnerségi kezdeményezés és kutatási projekt foglalkozik, a felülvizsgált [gyógyszercsomag](#) pedig elő fogja segíteni, hogy a ritka betegségek kezelésére használt gyógyszerek hozzáférhetőbbé váljanak. Ezenkívül az orvostechinikai eszközökről és az in vitro diagnosztikai orvostechinikai eszközökről szóló [rendeletek](#) felülvizsgálata [a biotechnológiai jogszabályra irányuló javaslattal](#) együtt szintén elő fogja mozdítani a kutatást és az innovációt a ritka betegségek területén. [Az uniós egészségügyi cselekvési program](#) keretében végrehajtott különböző **együttes fellépések** a következőkre irányulnak: az emberi jogokon alapuló megközelítések ismertségének növelése a mentális egészséggel kapcsolatos kérdések kezelése terén, összhangban a Bizottság [mentális egészségre vonatkozó átfogó megközelítésével](#); a demencia holisztikus kezelése; a rák megelőzése, felismerése és kezelése terén mutatkozó egyenlőtlenségek kezelése ⁽¹⁷⁾. A Bizottság által **rákbetegek és a ráktúlélők életminőségére** vonatkozóan indított **vizsgálat** olyan mutatókat fog kidolgozni, amelyekkel értékelhetők az életminőség nyomon követése és javítása érdekében az uniós országokban végrehajtott szakpolitikák, és amelyek várhatóan a rákot követően jelentkező fogyatékoságok szempontjából jelentős szakpolitikákra is ki fognak terjedni.

Fogyatékosággal élő személyek többszörös hátrányban: az érdekérvényesítés és az önrendelkezés erősítése

A fogyatékosággal élő nők, idősek, fiatalok, gyermekek és LMBTIQ+-személyek, valamint faji vagy etnikai kisebbségekhez tartozó személyek **a megkülönböztetés interszekcionális formáival** szembesülnek, és számos területen jobban ki vannak téve a kirekesztés és az egyenlőtlenség kockázatának ⁽¹⁸⁾. [A 2026–2030 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia](#) végrehajtása során kiemelt figyelmet fognak fordítani a fogyatékosággal élő nők és lányok szükségleteire, különösen a tagállamok arra irányuló támogatásával kapcsolatban, hogy javítsák **a fizikai és a mentális egészségügyi ellátáshoz, valamint a szexuális és reprodukzív egészséghez és jogokhoz való hozzáférést**. E tekintetben egy, az Egészségügyi Világszervezettel együttműködésben indított kezdeményezés azt fogja vizsgálni, hogy hogyan lehetne javítani a nők – köztük a fogyatékosággal élők – egészségügyi ellátásának minőségét és hozzáférhetőségét. Ezenkívül a Bizottság **vizsgálatot fog indítani a fogyatékosággal élő nők elleni, az EU-ban tapasztalható erőszakra**. A Bizottság a vonatkozó stratégiák, például a 2026–

⁽¹⁷⁾ Például az [EUCanScreen](#) együttes fellépés támogatja az értelmi fogyatékosággal élő személyek rákszűréshez való hozzáféréseinek javítását, többek között egy megvalósíthatósági tanulmány keretében, amely a HPV (humán papillomavírus) esetében az önmintavételes szűrés elfogadottságát vizsgálja azok körében, akik enyhe vagy közepesen súlyos értelmi fogyatékosággal élnek, és hosszú ideje nem vesznek részt a szűréseken.

⁽¹⁸⁾ Az interszekcionális megközelítés alapján a fogyatékosággal élő személyekkel szembeni megkülönböztetés átfedésben lehet a személyes jellemzőkön vagy identitáson alapuló megkülönböztetés egyéb formáival. Idetartozik a nem, az életkor, a vallás vagy meggyőződés, a szexuális irányultság és a nemi identitás/önkifejezés, valamint a faji vagy etnikai származás. Az interszekcionalitás az egyenlőtlenség sajátos formáihoz és a hátrányos megkülönböztetéssel kapcsolatos egyedi tapasztalatokhoz vezet.

2030-as időszakra szóló [LMBTIQ+-stratégia](#) és [rasszizmus elleni stratégia](#) végrehajtása során kiemelt figyelmet fog fordítani a fogyatékossgal élő személyek igényeire.

Az igazságszolgáltatáshoz, a jogvédelemhez és a biztonsághoz való egyenlő hozzáférés biztosítása

Ahhoz, hogy a fogyatékossgal élő személyek számára egyenlő hozzáférést biztosítsunk az igazságszolgáltatáshoz, alapvető fontosságú a többek között az akadálymentességgel és a cselekvőképességgel kapcsolatos **gyakorlati és jogi akadályok felszámolása, valamint az észszerű alkalmazkodás biztosítása**. Ebben az értelemben az igazságszolgáltatáshoz való jog magában foglalja a bírósági eljárásokban való részvételt, valamint az igazságszolgáltatási rendszerben szakemberként való közreműködést is. Továbbra is prioritás a fogyatékossgal élő személyek – különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévők – online és offline erőszakkal, gyűlölettel, kizsákmányolással és bántalmazással szembeni védelme.

A fogyatékossgal élő áldozatok további védelemben és támogatásban részesülnek [az áldozatok jogairól szóló felülvizsgált irányelv](#) révén – amely új rendelkezéseket tartalmaz az eljárási könnyítésekre vonatkozóan –, valamint **az áldozatok jogairól szóló**, küszöbönálló **uniós stratégia** révén.

A nemi alapú erőszak áldozatai [a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről szóló irányelv](#) keretében részesülnek támogatásban, amely konkrét rendelkezéseket tartalmaz a fogyatékossgal élő nők és lányok tekintetében, és biztosítja a védelmüket. A Bizottság ezenkívül valamennyi fogyatékossgal élő áldozat tekintetében elő fogja segíteni **az eljárási könnyítésekre vonatkozó iránymutatások** kidolgozását.

A [Jogérvényesülés program](#) az [igazságügyi képzési stratégia](#) prioritásaival összhangban előmozdítja **a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménnyel és a fogyatékossgal kapcsolatos igazságügyi képzéseket**. Az [európai nyomozási határozatról szóló irányelv](#) felülvizsgálata során a Bizottság törekedni fog arra, hogy a büntetőbírósági tárgyalásokon akadálymentes videokonferencia-technológia révén lehetővé tegye a más tagállamokból történő távoli részvételt, többek között a fogyatékossgal élő személyek számára is, a szükséges eljárási garanciák biztosítása mellett. A Bizottság emellett gyakrabban fog beszámolni a fogyatékossgal kapcsolatos kérdésekről az [uniós igazságügyi eredménytáblában](#).

A Bizottság támogatni fogja **a kiszolgáltatott helyzetben lévő felnőttek határokon átnyúló védelméről szóló, küszöbönálló rendelet** tagállamok általi végrehajtását, és elő fogja mozdítani annak a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménnyel teljes összhangban történő alkalmazását. **A Bizottság ezenkívül közzétesz egy tanulmányt** a tagállamok döntéshozatali rendszereiről és cselekvőképességre vonatkozó jogszabályairól, **amelyben bemutatja** az értelmi,

szellemi és pszichoszociális fogyatékossgal élő személyek önrendelkezését ösztönző **támogatott döntéshozatali megközelítéseket**.

Ezen túlmenően a Bizottság mérlegelni fogja egy olyan, [az EUMSZ 83. cikke \(1\) bekezdésének](#) hatálya alá tartozó, meglévő bűncselekményi területeken alapuló jogszabály elfogadását, amely **az interneten elkövetett gyűlölet-bűncselekmények fogalommeghatározásának a harmonizálására** irányulna, és amelyben az erőszakra vagy gyűlöletre való nyilvános online uszítást olyan okok – például a fogyatékossg – tekintetében is rögzítené, amelyekre az uniós jog hatálya jelenleg nem terjed ki. A fogyatékossg kérdése a gyermekek bűnözéssel szembeni védelméről szóló, készülő cselekvési tervben, az emberkereskedelem elleni küzdelemre irányuló stratégiában, valamint a [menekültügyi és migrációs paktumban](#) is horizontális szempontként érvényesül majd.

Felkészültség és veszélyhelyzet-kezelés

A fogyatékossgal élő személyeket aránytalan mértékben sújtják a katasztrófák, és veszélyhelyzet esetén fokozottan kiszolgáltatott helyzetbe kerülhetnek. Ilyen helyzetekben sokan csak korlátozottan férnek hozzá a korai figyelmeztetésekhez és riasztásokhoz, a megfelelő szállítóeszközökhöz, valamint azokhoz az orvosi eszközökhöz, amelyekre nekik vagy a gondozóiknak szükségük van. Ráadásul az elsődleges beavatkozók nem mindig rendelkeznek a szóban forgó személyek sajátos igényeinek kielégítéséhez szükséges képzettséggel és felszereléssel.

A Bizottság igyekezni fog biztonságosabbá és reziliensebbé tenni az EU-t a fenyegetésekkel szemben azáltal, hogy javítja a válságok előrejelzésére és megelőzésére, valamint a válságokra való felkészülésre és az azok kezelésére vonatkozó képességét. Ennek elérése érdekében a [felkészültségi unióról szóló stratégiával](#) összhangban és az [uniós polgári védelmi mechanizmus](#) (UCPM) felhasználásával ösztönözni fogja **a felkészültség erősebb és inkluzívabb kultúrájának** a megvalósítását.

KIEMELT KEZDEMÉNYEZÉS – Mindenre felkészülve, mindenkire tekintettel

A Bizottság igyekszik biztosítani, hogy a felkészültség és a válságkezelés terén jobban figyelembe vegyék a fogyatékossgal élő személyek igényeit. **A kezdeményezés a következőket foglalja magában:** i. a fogyatékossgal élő személyek helyzetére vonatkozó hiányelemzés és az érdekelt felek feltérképezése a katasztrófareagálás és a katasztrófavédelmi felkészültség tekintetében, ii. iránymutatások az elsődleges beavatkozók, köztük a 112-es segélyhívószám⁽¹⁹⁾ üzemeltetői, valamint a fogyatékossgal élő személyek és azok gondozói számára arról, hogy hogyan kell eljárni a veszélyhelyzetekben, iii. képzési tantervek az

⁽¹⁹⁾ Az európai akadálymentesítési irányelv értelmében a 112-es segélyhívószámot az EU egész területén teljes mértékben hozzáférhetővé kell tenni.

elsődleges beavatkozók számára arról, hogy hogyan ismerhetők fel a fogyatékoság különböző típusai, és hogy hogyan kell megállapítani a megfelelő intézkedéseket, és iv. polgári védelmi érem odaítélése ⁽²⁰⁾ a polgári védelmi fórumon „az uniós polgári védelmi mechanizmushoz való kiemelkedő hozzájárulásért a fogyatékosággal élő személyek befogadása terén” 2026-ban.

A kulturális életben való részvétel, sport, utazás és szabadidős tevékenységek

A kultúrához való hozzáférés és a kulturális életben való részvétel terén fennálló **jelentős egyenlőtlenségek** a fogyatékosággal élő személyeket **művészként, kulturális dolgozóként és a közönség tagjaiként** is érintik. A kulturális és sporteseményeken részt vevő fogyatékosággal élő személyek az érintett helyszínek és szolgáltatások akadálymentesítésének hiánya, valamint a tartósan fennálló sztereotípiák és a többletköltségek miatt gyakran ütköznek nehézségekbe az utazás és a szabadidős tevékenységek terén. Ez hátráltatja a személyes fejlődésüket, és akadályozza a társadalmi befogadásukat. A „[Kulturális iránytű Európa számára](#)” című dokumentum **a fogyatékosággal kapcsolatos akadályokat** a kulturális életben való részvételt befolyásoló tényezők közé sorolja, és inkluzív kulturális politikákat és folyamatos beruházásokat szorgalmaz, valamint a kulturális infrastruktúra és programok inkluzív és akadálymentes kialakítására szólít fel.

A Bizottság 2028-ig jelentést fog készíteni annak érdekében, hogy támogassa a tagállamokat **a fogyatékosággal élő személyek kulturális életben való részvételének** fokozásában. A fogyatékosággal élő személyeket képviselő szervezetekkel konzultációkra fog sor kerülni **a hamarosan elkészülő uniós művészeti chartáról**. A Bizottság a [DiscoverEU esélyegyenlőségi pályázattípuson](#) keresztül a kevesebb lehetőséggel rendelkező fiatalokat is támogatni fogja, köztük a fogyatékosággal élőket is. A Bizottság emellett a sportban is elő fogja mozdítani a befogadást és az akadálymentességet, többek között a [#BeActive uniós sportdíj](#) „Befogadás” kategóriája és az [Európai Sporthét kampány](#) révén.

⁽²⁰⁾ Az [uniós polgári védelmi mechanizmusról](#) szóló határozat 20. cikkének a) pontja alapján.

A Bizottság felszólítja az uniós tagállamokat, hogy:

- mozdítsák elő a fogyatékossgal élő gyermekek, serdülők és fiatalok többségi oktatásba való bevonását az iskolai környezetben fennálló akadályok felszámolása, az akadálymentes és megfelelően módosított tananyagok rendelkezésre bocsátása és a személyre szabott oktatási megközelítések bevezetése révén,
- javítsák az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést, többek között a szakembereknek a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény iránymutatásain alapuló képzése, valamint az adminisztratív és a gyakorlati akadályok felszámolása révén,
- a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény követelményeivel összhangban fokozzák a kapacitásépítést az igazságszolgáltatási ágazatban, valamint biztosítják, hogy a fogyatékossgal élő áldozatok hozzáférjenek az igazságszolgáltatáshoz és a megfelelő védelmi intézkedésekhez, ideértve az akadálymentes panasztételi és jogorvoslati mechanizmusokat is.

III. SZEREPVÁLLALÁS ÉS AZ EREDMÉNYEK ELÉRÉSE

5. A fogyatékossgal élő személyek jogainak világszerte történő előmozdítása

Külső tevékenység

Több mint egymilliárd ember, azaz **a világ népességének 16 %-a él valamilyen fogyatékossgal** ⁽²¹⁾, és ez arány a népesség előregedésének globális tendenciája miatt várhatóan tovább fog növekedni. Ezenkívül a konfliktusokból eredő sérülések és a nem fertőző betegségek egyre növekvő elterjedtsége is világszerte hatással van a fogyatékossgal előfordulási gyakoriságára.

A fogyatékossgal foglalkozó 2025. évi globális csúcstalálkozón tett [kötelezettségvállalásoknak](#) megfelelően a fogyatékossgal kérdése kiemelt helyen szerepel majd az EU harmadik országokkal folytatott magas szintű szakpolitikai párbeszédeinek napirendjén. Ez magában fogja foglalni **a vonatkozó uniós kezdeményezések bevált gyakorlatként történő megosztását** a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény végrehajtásával, valamint az egyezmény ratifikálásának és végrehajtásának világszerte történő előmozdításával kapcsolatban, továbbá [a megkülönböztetésmentességre vonatkozó uniós emberi jogi iránymutatások](#) előmozdítását. A Bizottság továbbra is **együtt fog működni a fogyatékossgal élő személyek jogaival foglalkozó ENSZ-bizottsággal**, többek között azáltal, hogy támogatja az uniós szakértők bizottságban való részvételét. [Az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó, a 2020–2027-es időszakra szóló uniós cselekvési terv](#) tervezett felülvizsgálata **nagyobb hangsúlyt fog fektetni a fogyatékossgal kérdésre**.

A Bizottság fokozni fogja a fogyatékossgal élő személyek [Global Gateway beruházásokkal](#) kapcsolatos befogadását, és előmozdítja az akadálymentesítést az infrastrukturális programokban, többek között a konfliktusok utáni újjáépítés és helyreállítás terén. A Bizottság törekedni fog annak biztosítására, hogy az uniós finanszírozású külső tevékenységek ne járuljanak hozzá a fogyatékossgal élő személyek intézményi elhelyezéséhez, hanem éppen ellenkezőleg, mozdítsák elő az emberi jogokon alapuló átmenetet a családi és a közösségi alapú támogatás és az önálló életvitel felé.

[Az OECD Fejlesztési Támogatási Bizottságának fogyatékossgal mutatójára](#) támaszkodva továbbra is folytatódik a fogyatékossgal kapcsolatos szempontok általános érvényesítéséről és a célzott intézkedésekről szóló jelentéstétel, **a**

(21) 2022. évi adatok. Forrás: [Globális jelentés a fogyatékossgal élő személyek egészségügyi egyenlőségéről](#).

fogyatékosággal élő személyekre is kiterjedő finanszírozott műveletek nyomon követése érdekében.

Humanitárius segítségnyújtás

A humanitárius válságok tovább rontanak a fogyatékosággal élő személyek kiszolgáltatottságán és marginalizálódásán. A fogyatékosággal élő személyeket nagyobb valószínűséggel zárják ki mind a felkészültségi, mind a válságkezelési intézkedésekből, és igényeiket nem veszik kellőképpen figyelembe a segélyek kidolgozása és nyújtása során. [A fogyatékosággal élő személyeknek az uniós finanszírozású humanitárius segítségnyújtási műveletekbe való bevonására vonatkozó operatív iránymutatás](#) értékelésére építve a Bizottság **valamennyi uniós finanszírozású humanitárius tevékenységgel kapcsolatban fokozni fogja a fogyatékosággal élő személyek befogadását**, és e tekintetben támogatni fogja a partnereket és a személyzetet. A fogyatékosággal élő személyek befogadása iránti elkötelezettséget **„Az EU humanitárius tevékenysége a változó világrendben” című, hamarosan megjelenő közlemény** is meg fogja erősíteni annak biztosítása érdekében, hogy a fogyatékosággal élő személyek érdemben részt vehessenek a humanitárius diplomáciai kezdeményezésekben, és hogy ennek során megfelelően figyelembe vegyék az igényeiket, valamint hogy a jelenlegi globális környezetben előmozdítsák az inkluzív humanitárius fellépést.

Az EU bővítése

A tagjelölt és a potenciális tagjelölt országoknak fokozatosan össze kell hangolniuk a jogszabályaikat az uniós vívmányokkal, valamint az alapvető jogokról és a megkülönböztetésmentességről szóló vonatkozó nemzetközi és európai normákkal, összhangban az EU felülvizsgált bővítési módszertana keretében meghatározott, az „alapvető feladatok elsődlegessége” megközelítéssel, továbbá hasonlóan kell eljárniuk az akadálymentesség és a befogadás területén is. A Bizottság **támogatni fogja a partnerországokat** a vonatkozó szakpolitikák összehangolásában és hatékony végrehajtásában, **és értékelné fogja az e téren elért előrehaladásukat**, többek között az éves [bővítési csomag](#) révén.

A fogyatékosággal élő személyek igényeire különösen nagy figyelmet kell fordítani **Ukrajnával** kapcsolatban, ahol Oroszország agressziós háborúja következtében valószínűleg nőtt a szerzett fogyatékoságok előfordulási gyakorisága.

KIEMELT KEZDEMÉNYEZÉS – A „semmit rólunk nélkülünk” elv alkalmazása Ukrajna újjáépítése során

A Bizottság támogatni fogja Ukrajnában a fogyatékosággal élő személyekre is kiterjedő újjáépítési erőfeszítéseket. **A kezdeményezés a következőket foglalja magában:** i. egy magas szintű találkozó az akadálymentességgel kapcsolatban, az

Ukrajna újjáépítésével foglalkozó, 2027-ben megtartandó konferenciasorozat részeként, ii. a fogyatékossgal foglalkozó szervezetek bevonása az Ukrajna újjáépítésével kapcsolatos új európai Bauhaus-projektek megtervezésére és végrehajtására irányuló részvételi folyamatokba, valamint iii. uniós források felhasználása az akadálymentesség újjáépítés során történő biztosításához.

Ezenkívül a tagjelölt és a potenciális tagjelölt országokat **bevonják a fogyatékossgügyi platform munkájába**, valamint a megerősített stratégia szerinti egyéb releváns intézkedésekbe.

A Bizottság felszólítja az uniós tagállamokat, hogy:

- biztosítsák, hogy [a fogyatékossgal foglalkozó 2025. évi globális csúcstalálkozó](#) kötelezettségvállalásaival összhangban a nemzetközi fejlesztési programok országos szinten törekedjenek a fogyatékossgal élő személyek befogadására, és hogy a pénzügyi támogatás ne ösztönözze az intézményi elhelyezést,
- törekedjenek arra, hogy a humanitárius segítségnyújtási műveletek inkluzívak és akadálymentesek legyenek annak érdekében, hogy a fogyatékossgal élő személyek ténylegesen hozzáférjenek a humanitárius tevékenységekhez, és hogy azokban teljesskörűen és hatékonyan részt vehessenek.

6. A stratégia hatékony megvalósítása

A fogyatékossgügyi platform létrehozására építve a következőket **közös tervezésen alapuló megközelítés és a tagállamokkal való fokozott együttműködés** kulcsfontosságú lesz annak biztosításához, hogy a szakpolitikai intézkedések a gyakorlatban is eredményesek legyenek. A fogyatékossgal kapcsolatos szempontok minden szakpolitikai területen, valamint az EU valamennyi intézményében és szervében történő további, **általános érvényesítése** szintén elengedhetetlen az átfogó eredmények eléréséhez.

A Bizottság a nemzeti fejleményekkel kapcsolatos információcsere fokozása révén **bővíteni fogja a fogyatékossgügyi platformot**. A platform támogatni fogja a tagállamokat abban, hogy azonosítsák a kihívásokat és a korrekciós intézkedéseket a fogyatékossgügyi tervek és stratégiák elkészítése és végrehajtása során, amelyek a (jelenleg elfogadás alatt álló) 2027 utáni többéves pénzügyi keret szerinti nemzeti és regionális partnerségi terveik alapjául szolgálnak majd. A kulcsfontosságú témákról – például a cselekvőképességről, a fogyatékossg értékeléséről és a fogyatékossgal élő személyek munkavállalói mobilitásáról – szóló kölcsönös tanulási foglalkozások lehetőséget nyújtanak az ígéretes gyakorlatok megosztására.

A Bizottság továbbra is minden szinten elő fogja mozdítani a fogyatékossgal élő személyek közösségének a szakpolitikai döntéshozatalba történő bevonását,

összhangban [a civil társadalomra vonatkozó uniós stratégiával](#), amely az inkluzivitást és az akadálymentességet a civil társadalommal folytatott párbeszéd irányadó elveiként rögzíti. A Bizottság javasolja, hogy a fogyatékossgal élő személyek befogadásával foglalkozó szervezetek az [AgoraEU program](#) keretében részesüljenek támogatásban a (jelenleg elfogadás alatt álló) 2028–2034-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi kereten belül.

A Bizottság emellett azon fog dolgozni, hogy **a fogyatékossgal élő személyek szempontjai valamennyi uniós intézményben, szervben és hivatalban hatékonyabban érvényesüljenek**; ennek érdekében az uniós ügynökségek szintjén is intézkedéseket hoz, amelyek középpontjában a tudatoságnövelés áll majd, valamint a [minőségi jogalkotás](#) módszertanának keretében is fellép. A vonatkozó elemzések eredményei alapján 2028-ig javaslatot terjesztenek elő [a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény meglévő uniós nyomonkövetési keretének](#) reformjára vonatkozóan, a nyomon követés javítása érdekében.

A Bizottság felszólítja az uniós tagállamokat, hogy:

- a fogyatékossgügyi platformon keresztül osszák meg a fogyatékossgügyi terveikből és stratégiáikból származó bevált gyakorlatokat, és cseréljenek információt a nemzeti fejleményekről.

7. Példamutatás

A Bizottság nemcsak munkáltatói minőségében, hanem a polgárokkal és az érdekelt felekkel szemben is **elkötelezett** a befogadás és a sokszínűség előmozdítása mellett, összhangban az uniós intézményeknek a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény végrehajtására irányuló kötelezettségvállalásával. [Humán erőforrás-stratégiájára](#) építve a Bizottság továbbra is elő fogja mozdítani **a fogyatékossgal élő munkavállalók befogadását**.

A Bizottság a Blue Book gyakornoki programról szóló határozat közelgő felülvizsgálata során továbbra is törekedni fog arra, hogy előmozdítsa **a fogyatékossgal élő személyek részvételét a Blue Book gyakornoki programban**. Ez kiegészíti a fogyatékossgai támogatásra és az észszerű alkalmazkodásra vonatkozó, már meglévő rendelkezéseket.

Az **Európai Személyzeti Felvételi Hivatal (EPSO)** javítani fogja a kommunikációjának és a kiválasztási eljárásainak az akadálymentességét, ezáltal egyenlő esélyeket biztosítva a fogyatékossgal élő pályázók számára, többek között **az észszerű alkalmazkodásra vonatkozó politikája** révén. Az EPSO **a fogyatékossgal és a sokszínűséggel foglalkozó uniós szervezetekkel együttműködve** meg fogja erősíteni a **célzott tájékoztatási tevékenységét** annak érdekében, hogy sokszínűbb pályázókat vonzzon.

A Bizottság fokozni fogja a fogyatékossgal élő munkavállalókkal és a gondozókkal folytatott kommunikációt. Folytatja a **személyzetnek támogatást nyújtó szolgálatok közötti koordináció hatékonyabbá tételét**. Egy 2025-ben elvégzett felmérés megállapításai alapján aktualizálja [a sokszínűsége és a befogadásra vonatkozó cselekvési tervét](#). Továbbfejleszti a figyelemfelhívásra, a személyzet és a vezetők képzésére, a tudattalan előítéletek elleni küzdelemre, valamint a **digitális és a fizikai akadálymentesség és az észszerű alkalmazkodás javítására** irányuló kezdeményezéseket. A munkahelyi befogadás további előmozdítása érdekében a Bizottság rendszeresen együtt fog működni a munkavállalói szövetségekkel is.

Ezenkívül **zaklatásellenes politikájának** végrehajtása során a Bizottság különös figyelmet fordít a veszélyeztetett csoportokra, köztük a fogyatékossgal élő munkavállalókra, valamint a fogyatékossgal élő családtagot gondozó munkavállalókra. **Az EU közös betegségbiztosítási rendszerének** tervezett felülvizsgálata során szintén körültekintően figyelembe fogják venni a fogyatékossgal élő munkavállalók igényeit.

A Bizottság továbbá a teljes digitális ökoszisztémájára kiterjedő **digitális akadálymentesítési cselekvési tervet (2026–2030)** fog előterjeszteni. Emellett folytatni fogja **az infrastruktúrával és az épületekkel kapcsolatos, egyenlőségre vonatkozó munkaterv (2021–2030)** végrehajtását, ezáltal növelve a fizikai akadálymentesítéssel kapcsolatos tudatosságot a személyzet és az érintett szakemberek körében. A Bizottság törekedni fog arra, hogy a Bizottság konferenciatermeiben tartott üléseket és rendezvényeket valamennyi uniós nyelven hozzáférhetőbbé tegye, és a mesterséges intelligencián alapuló többnyelvű szolgáltatásokat fog bevezetni.

8. Figyelemfelhívás, nyomon követés és az elért eredmények mérése

Tudatosságnövelés és a bevált gyakorlatok terjesztése

A fogyatékossgal kapcsolatos tudatosság növelése és a sztereotípiák elleni küzdelem fontos kiegészítője a jogalkotásnak és a szakpolitikai döntéshozatalnak. A Bizottság a **fogyatékossgal élő személyek európai napja** keretében továbbra is együtt fog működni a fogyatékossgal élő személyek közösségével, és az [Access City díj](#) révén elő fogja mozdítani az akadálymentesítéssel kapcsolatos bevált gyakorlatokat, ezáltal új **gyakorlatközösséget hozva létre a városok között**. Emellett [„A befogadás és a sokszínűség európai fővárosai” díj](#) keretében továbbra is elismeri és támogatja az inkluzivitást előmozdító helyi önkormányzatokat. A Bizottság ezenkívül elindítja a fogyatékossga is kiterjedő **„egyenlőségközpontú Unió” kampányt**.

Adatgyűjtés, nyomon követés és az elért eredmények mérése

A statisztikák a szakpolitikai eredmények értékelésének és a tényeken alapuló fogyatékosügyi politikák kidolgozásának elengedhetetlen eszközei. A Bizottság az erre a célra létrehozott [uniós statisztikai online portálon](#) keresztül **fokozatosan bővíti az adatgyűjtést**, és a különböző életterületek tekintetében **közzéteszi a fogyatékosággal élő személyek helyzetére vonatkozó új mutatók adatait**, továbbá igyekszik fejleszteni a fogyatékoság típusa szerinti bontásban történő adatgyűjtést, az adminisztratív terhek minimalizálása mellett. Emellett **ajánlást fog kiadni az egyenlőségre vonatkozó adatokról**, és magas szintű kerekasztal-megbeszélést szervez a szóban forgó adatok gyűjtésének és felhasználásának további előmozdítása érdekében, a megkülönböztetésmentességgel, az egyenlőséggel és a sokszínűséggel foglalkozó magas szintű munkacsoport egyenlőségre vonatkozó adatokkal foglalkozó szakértői csoportjának munkájára építve.

A Bizottság 2027-ben egy új **Eurobarométer felmérést** is közzétesz **az EU-ban tapasztalható megkülönböztetésről**. Ezenkívül további lépéseket tesz majd **az intézményekben lakó fogyatékosággal élő személyekre és a kapcsolódó költségekre vonatkozó adatgyűjtés** előmozdítása érdekében. A Bizottság a fogyatékosügyi platformot fogja felhasználni az elért eredmények megvitatására és az elszámoltathatóság javítására, a nemzeti fejlemények nyomon követése mellett, az egyenlőségközpontú Unióról szóló küszöbönálló jelentésre és **a stratégia nyomonkövetési keretére** támaszkodva. Végezetül a Bizottság törekedni fog annak biztosítására, hogy **az uniós források felhasználásának** nyomon követése a stratégiában és az e közleményben felvázolt szakpolitikai irányvonalak mentén történjen.

A Bizottság felszólítja az uniós tagállamokat, hogy:

- hívják fel a figyelmet a fogyatékosággal élő személyekre, és küzdjenek a velük kapcsolatos sztereotípiák ellen, többek között a fogyatékoság médiában való ábrázolása tekintetében is,
- biztosítsák, hogy az adatok a fogyatékoság egyes típusai szerinti bontásban is elérhetőek legyenek, többek között az intézmények tekintetében is.

KÖVETKEZTETÉS

A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló stratégia (2021–2030) **továbbra is az EU fő szakpolitikai kerete az egyenlőségközpontú Unió fogyatékossgal élő személyek szempontjából történő megvalósításához**. Ez a továbbfejlesztett stratégia megerősíti a Bizottság elkötelezettségét amellet, hogy a tagállamokkal és az érdekelt felekkel, valamint a tagjelölt és a potenciális tagjelölt országokkal közösen hatékony fogyatékossgügyi politikákat dolgozzon ki és hajtson végre.

A fogyatékossgal élő személyek jogainak és befogadásának előmozdítása a demokráciák megerősödéséhez és a gazdasági versenyképesség növekedéséhez vezet, valamint megerősíti **az EU mint megbízható és meghatározó szereplő pozícióját a globális szintéren**, tükrözve az emberi jogok érvényesítése iránti elkötelezettségét.